instituit actionem w ktorey Sprawie a My Sąd Ttu Gtto W.o X. Litt.o na kondemnatę Trybunalską idą infamią ex personali w Ru teraznieyszym Tysiąc Siedmsetnym Szesdziesiąt wtorym aprila trzydziestego Dnia Ex instantia pozwanych otrzymaną praevia Exoluta Sta Zttych Pol: Solutione activitatem Loci standi u naszego y innego wszelkiego Sądu mieć uznawszy y obwarowawszy proceder nakazaliśmy. In procedendo My Sąd Ttu Gtto W.o X. Litt.o żadney protunc in principali negotio nieczyniąc Decyzyi lecz za potrzebowaniem od Jchm PPw Bachowieckich Kopij z Spraw Seorsive od JPa Kurzenieckiego y JP Orzeszki Sędziego ziem Pin Kopij z Spraw Seorsive od JPa Orzeszki Marszałka Pin Similiter kopie z Spraw, ktore ab actore tym ze Pozwanym Jchm dać nakazaliśmy Negotium cum toto Ejus Effectu przed tenże Sąd Ttu Gtto W.o X.a Litt.o remittimus actum w Wilnie ut supra. Wydan

L.

1009

Dekret Inquizycyiny w Sprawie JPPw Sasuliczow z JPPmi Lipskiemi.

218

Roku Tysiąc Siedmsett Szesdziesiąt wtorego Miesiąca Septembra Czwartego Dnia

W Sprawie za Dwuma Aktoratami y Załobami do nich należącymi przypadłey mianowicie za Pierwszym WJPa Franciszka Lipskiego z Jeymością Antoniną z Pawłowiczow Sasuliczową y Potomstwem oney z dokładem JPPw Opiekunow JPPmi Antonim Dominikiem y Stanisławem Jerzym y Antonim Sasuliczami za Pozwem od Aktora po Obżałowanych Jchmciow przed nasz Sąd wyniesionym y za Załobą w nim wyrażoną Mieniąc Oto; Iż co zeszły w Bogu Ludwik Sasulicz przez Trakt Życia swojego przy zawziętey Zuchwałości Jedynym bawiąc się haydamactwem y niespokoynością Wielu Patryotow Pttu Słonimskiego już to najeżdżaniem na własne Domy wycinaniem okien Drzwi już też zrąbaniem wielu osob Attakowaniem po Miastach Wsiach y Dworach nieznośne czynił krzywdy Wiolencye. Tenże zeszły Ludwik Sasulicz do czynienia rożnych Wiolencyi Bojow przyzwyczajony mając Zotwarki swoy. Zeszłą Gruntami JmPana Franciszka Lipskiego do Małżeństwa Bojek należącymi otoczony 3 ex vi Condiguitatis Sąsiedztwa Ustawiczne przykrości Wiolencye odkazywanie się na Życie Aktora przez Lat Osm Czynił, na Pojedynki prowokował na Dom własny violenter najeżdżał w onym niepojednokrotnie Strzelać zabić usiłował. post quod praemissa Tysiąc Siedmsett Szesdziesiąt Pierwszego Septembra Dwudziestego Piątego Syna Procedującego JmPana Franciszka Lipskiego w Własney Wiosce Bajkach będącego tenże zeszły JmPan Ludwik Sasulicz napadszy onego niemiłosiernie zbił,

quinimo

Zwinnno pochwałki na Zabicie Samego Oyca Czynił Któ
rą in Effectu wykonywaiąc Zaraz Rokm y trzeciego in Cra
stinum to iest Dnia Dwudziestego Szostego pierwey
roku u JPana Jerzego Sasulicza Brata swoiego za
Zabicie Prowadzącego pisał deinde zamówieniem do tak
złośliwey Imprezy Roku z Wziętą Szablą na Wła
sne grunta JPana Franciszka Lipskiego Kiedy tenże
ImPan Lipski zwykł przeieżdżać poszedł y tam przez
Cały dzień oczekiwaiąc na przeiazd leżał. Gdy teraz gdy
JPan Lipski nie spodziewaiąc się Żadney Zasadzki z Do
mu swoiego z Ludźmi w Kole iechał ImPan Sasulicz
z przygotowaną Szablą do iadącego JPana Lipskiego
porwawszy się tegoż Imci nie mogącego na niebezpieczeństwo
uciekać podiezdem na własnych Imci Polach uganiał
Braci swoich do pomocy Zabicia wzywał od którego atakowany
JPan Lipski uciec nie mogąc pierwey z Pistoletu nie na
bitego na Postrach JPana Sasulicza wystrzelić wykrze
sił, deinde za ustawnym nacieraniem y wznieśieniem
do Zabicia wyżey Szabli tuendo Securitatem własne
go Życia ad Licitam defensionem przynaglony został
Eo q Instantia do Pistoletu nabitego porwawszy się bez
Intencyi Zabicia pod nogi JPanu Sasuliczowi strzelił
his peractis po zaszłey stancie ostatnie superius po
mienione Sfabrykowane do Grodu Kttu Słonimskie
go adytacyi Urząd Grodzki Słonimski zawrał tem
dla JPPnów Sasuliczow feruiąc Sententiam Inquizycyą
in Causa Obiecti Criminis uznał a względem proten
dowanego dla Karty JPana Lipskiego etiam pod Kanclerz
Liberum aditum & Reditum Warowania Żadnego Ju
dicatum nie dał & Eo Instantia Armo ratione JPana
Lipskiego ab Impetitione JPPnów Sasuliczow Chroniącego
się okoto starania oprzyiaciół do Inquizycyi Uznał
Quo Facto JPan Lipski strzegąc się od Impetycyi JPPnów
Sasuliczow lub Przyiaciół Żadnych mieć nie mogł, Jz
drzał Ufaiąc niewinności swoiey ad Inquizycyi nie
umykał y Staranie oney Patientario Grodzkiemu Sło
nimskiemu JPanu Pietrzykowskiemu powierzył. JPan Pie
trzykowski do takowey Inquizycyi Imieniem JPana Lipskie
go attendendo stawionych ex Parte JPPnów Sasuliczow Świad
kow bliskim Koneksyą złączonych iako to Wuiów Rodzonych
Szwagrow Siestrzanow in praeiudicium Aktora nie
sięgował deinde tenże JPan Pietrzykowski nie czytaiąc przed
JPanem Lipskim Registru Świadkow do oney fraudulenter podpisać
Kazał

Kazał. Et hoc praemissa methodo wyspomniona Inquizycya
praeiudicialiter Expedyowana była o którym postępku
przez własnego Plenipotenta JPana Pietrzykowskiego do Inquizycyi
stawania JPan Lipski od Przyiaciół swoich Informowawszy
się zaprzyspieszeniem Aktorata w Grodzie Słonimskim na
powtorną Inquizycyą zabieraiąc się oną własnym sumptem
wyprowadzić oświadczał się, Urząd Grodzki Kttu Słonimskie
go favendo JPPnom Sasuliczom takowey Inquizycyi Etiam pro
pria Actoris Sumptu wyprowadzić determinuiący nie
uznał, Zwinno Czynionego in hoc gravamine Appella
cyi niedopuścił & in Ulteriorem oppressionem ImPana
Lipskiego uczyniona Instancyą wraz przed Promulga
tionem decyzyi Appellacyą nullum Vestigium w
Dekrecie swoim zostawił Co wszystko Cheżi zatey Ollr
z Obszernymi Jstemi Prawem Czynic Ante omnia do
Uznania powtorney Inquizycyi Etiam previo sumptu
JPana Lipskiego o Wszystko do Obwarowania Omni
mode Securitatis Zdrowia y Życia JPana Franciszka
Lipskiego ab omni quavis JPPnów Sasuliczow Impetitione
nie aggressione & violentiis Ludzius Dobr Bayih Vigore
Dekretu Trybunalskiego Zyaiąc Siedmdziesiąt Szesnastego
wtórego Maya Dwudziestego Pierwszego Łaszego do
obwarowania aczeby JPPnowie Sasuliczowie Świadkow y
Przyiaciół JPana Lipskiego do Inquizycyi iadących
na drogach nie przeymowali nie atakowali y od
Świadectwa nie odgrażali y o to wszystko Co Czaem Prawem
fusius deducitur Salva meliorationi Zatoby. A za
Drugim Aktoratem Jstemi Panow Antoniny z Kawło
widzow Ludwikowey Sasuliczowey y Kotowsztowiny oraz
Antoniego Dominika y Stanisława Rodzonych Jana y Jerze
go Stryiecznych Braci Sasuliczow z JPPnem Franciszkiem
y Elżbietą z Andrzeykowiczow małżonkami Rodzicami Janem
y Krzysztofem Synami Michałem Bratem Lipskiemi
Ludziusz Ławrynowi Stanisławem Marcinowskim Bur
mistrzem Adamem Roszanskim Pisarzem y Całym Mag
deburgiey Wołkowyskiey oraz JPanem Janem Woynitowi
czem Podczaszym Słonimskim Pargoniskim JPana
Franciszka Lipskiego za Pozwami od Aktorow ściśle
za Pierwszym po Obszernych JPPnów Lipskich y Magdeburgya
Wołkowyskiey przed nasz Sąd wyznaczonym y do Zabkow
wniosku wyrażoną nie mniey tak do Zaszłych in Ante ces
sum Zaloż Processow Obduczyi Prezentacyi Dekretow Inqui
zycyinych Oczywistych Kontumacyinych y Całego Gene
raliter Procederu Prawnego ex Instantia Zatkich Ollrow
z Obszernymi

Z Obzallnymi Jkmi Lipskimi w prawie Szumińskim intentowanego, jakoteż oktroterowanego Delirectowi wtrymsze prawie Szumińskim pozat Demerariim rancsarum z pozwizytorey Inquizycyi zwzdaniem Obzallnych Jkow Michałow od Jnfamia a Franciszka na Jnfamiach y natapowanie przez Urzad zgasmy Krowak ubig Lowrum Lipskich zmie ma zgym wchazem Sumszky Jcum alijs Judicatis winim Expresis w bokum Zycia Sadom zall Rozwiezich Wtorym Dzieniecz Marca Dwunastego dnia in Contumaciam wzpawtemu Zalobzym, gdy Wjkan Jana ey Szamiuski Woyski Starodubowski Pisarz Jnk hi Szumiński będąc od Zallcych Dworow requisitus pro expedienda Jurisdica Executione do Dobr Barghi na zwanych w Powiecie Szumińskim leżących zgiczkat nateresus Sama Obzallna Jeymość Pani Lipska Contraveniendo Prawu Expeditorum y pomienionemu Delirectowi stwierdzenie bronigc takowey Exekucyi czynic niedopuscila od Obzallni Szlachetni Panowie Starodubowski Burmistrz, Ruzanski Pisarz y Cała Mayd burgia Wotkowyska Zapis swe jakie Tytuł Wiecznosty od Obzallnego Jkpa Franciszka Lipskiego Samey Obzallney Ruzali Lkmdzeychowiczow Lipskiey na Barghi dobr Zapisy Antedatowanych Sadzonych y na oney Rok Zycia Sadom zall Rozwiezich Zapisawszy nie chcieli kiedy y przez koye od Acta pozwany przyszowszy tenze Documenta in Originali Zallcych Dworow Obzallney Jkpani Lipskiey per Extractum wydali. Co widzac Zallcy Dworu Obzallnymi Jchmcmi Jure dyctae Antiomnia Obzallnymi Jchmcmi Panami Lipskimi do Approbaty wszystkich Processow Zalob Obdukcyi Prezentacyi Delirectow Inquizycyinych Oczewistosci Kontumacyi y Całego Generaliter Processu Prawnego ex Instantia Zallcych Dworow Obzallnymi Jchmcmi w Powiecie Szumińskim Intentowanego do przyjscia Oczewistey in Principali jako po Expedycyowanej Inquizycyi z Registru exmerito Actionis Competentis Rzprawy do chcpszowania wszystkich Obzallnych Jchmcm pretensyi Jd Jurid Processum oraz Dokumentow Zaprzesow in Originali Zallcych Dworow Condictanter po dzymionych appendicjami Zapisu Tytułu Wieczystego na Barghi Obzallney Jeymości Pani Lipskiey stwierdzenie jako Antedatowanego y po dacie prawie w Maydeburgii

Wotkowyskim wyszey Rok Zapisawszy Allegowanego z datowych Kte: kiedy Zgkie przeciw Dobr na Obzallney Jkpani Lipskiey Jmionach Jnfamia Jnfamiach Ruzanskim Pisarzem y Całą Maydeburgią Wotkowyską do wyznania kiedy y przez koye Zapis Jkpani Lipskiey na Barghi stwierdzony wtenczas Maydeburgii zostawszy allegowany do kwitowania Actow dub rzecz Jurament, ajaw wyznania pieniędzy Legatus Circumscripti tez Maydeburgii powtarzania. ad hoc do Uznania Instantiarum Comparitionum Obzallnych Jkow Franciszka y Michała Lipskich Delirectami Prezentacyi Jnfamiami Szumińskimi dnia oraz jako na Obzallnych Jkow Lipskich pozwy Criminalne takie na dalszych dilacyctionibus pro denegata Actionis dilege na Kazdego dnia y godzinę kiedy pozwanych do Stanienia Sprawy y Expedycyi prawnych naywczenia y oto wszystko Co zwykle prawa tuciwa Oblatorum Salva melioratione Zaloby. Obzallnym Nazwiskiem Zgkow Actorow po Obzallnego Jmkpana Jana Woyniłowicza Podczaszyca Szumińskiego Katarzyny Jmkpany Franciszki Lipskiey za Zaloby wnim wyrazone Pozwanie wyniesionym y za Zaloby wnim wyrazone Pozwanie Oto, Jz Co Franciszka Lipskie bez Zadney dania Obrony Delirowate Jkpana Ludwikowa Sapiezyna Zabiwszy kiedy Edictum ordine zaszłym w Szumińskim Processem o pozwanie dzy mianie bydź ozhaczonym, tedy po Uznaniu Inquizycyi y Kwitowanych oraz po Expedycyowaniu tez Inquizycyi do Oczewistey in Principalne Rozprawy niedawnej, a za tym na Jnfamiach pozwanych kaz in Causa Expedycyowanej Inquizycyi oraz na Laparnie y Zandtc wzdanym zbeta wszy wprzody za Uniesieniem w Xbie Dlm Wsz Zdz. Doszłym Literarum aditum pozdanias za danim przez Obzallnego Jkana Woyniłowicza pozdanym Jkana Franciszka Lipskiego Barghi dlam redituum Ubig Lowrum warowad, przez takowy czas warowanie y na Barghe Jkana Lipskiego wydanie Sad Xbie Dlm Wsz Zdz. kazdy Jmkpan Woyniłowicz tego z Jmkpa na Franciszka Lipskiego na Barghe wzięcie do Finalnej Rozprawy bez składania Rat Statutowych

dub pozwu

Sub pœnis o Kapturnikach prædecessorib⁹ statuit Debre
tem dwyrm Jmpinxit ofe wszystky ut dwyrm Expro Jann
Chmge Lattey Ollmes z Obzattowym Jmäiu Jure ayere An:
te omnia do Actuicy: Jana Franciszka Lipskie
go przez Obzattowy Jm Pana Woyewodzicza jako ra
pacyfic wzietego do Jin akwy in Krimijnale ja
ko pozat Expeditem Jnquisitorum nastepuiacy
Rubrywany Figore Dekretu Zabtu Dni Wsz Zll. w Roku
Tysiąc Sedmset Szesdziesiąt Wtorym trzeci Dnia
dziesiątego Pierwszego Dnia Grudnia a Jn Caus
rum statuitum ad decernendas palmas Criminā
les Judicas pro demerito Actuinis przez tegoż
Jana Franciszka Lipskiego perpetrato do przyje
cia Jinakwy in Krimijnale jako też Expedycyi
warney Jnquizycyi Rubrywany do approbaty Dekretu
Jmdzkiego Skarzyskiego Sad Grodzkiego pro Kontrore wer
dyct maiętny Jtm Panami Sasulickimi a Jtm Lipskie
mi wszystkich jako też in Contumaciam zwoła
nymi Lubrami Kondemnatami Judicij omnibus
Judicatis Zastępcy do wchodzenia dalszych pro
demerito Actuinis Dekretu na Obzattowy Jmä
dziecy egzystuiących pro Judicio Sad Schod
ezinde pozwdzonych y Expensis Krzywych oraz tego
wszystkiego Co Czkolwiek Krzywa Judicius eiusdem Actus Salva
moderatione Zatoby. Jako te Zatoby z Kozdow Authen
tycznych dekretow wyrazonych dekernere deo wten
nasz Dekret do wydania, tak Kartes Litigantis Za
onymi adinicem przed nasz Sąd Jnstituentib⁹
Actorem. W Ktorey Sprawie Nasz Sąd Zabtu
Dni Wsz Zll. Jtmu Panu Franciszkowi Jgnacyemu Lipskiemu
Jmu na Kondemnaty Grodzkiej Skarzyskiej Star
ey Dzierzonej Urzędowi y Grzywnie w Kwocie Tysiąc
Sedmset Szesdziesiąt Wtorym Starca dnia
dziesiątego Dnia ex Instantia Jtmu Panu Sasulickiemu Obzattowa
nie przed nas in Instantia Executa dwunastego Pie
cidziesiąt Zlthi Solutione u Naszego y Wszelkiego
Sądu y Prawa do Zakonczenia Tey y Innych Spraw
Activitatem Loci stanowi mocą Kontraktu, y Obwa
rowawszy Prowizyi nadanej. Jn Krzywdzenie
Kwoty Kwarty nadany Abtorat Jtmu Panu Pan Sasuli
ckiemu z Regestrow Procuratorum Spraw Zrzmi
nie

Zatoby

Zatoby na Karty Trzynastego Sedmdziesiąty Szosty
grossowany Expensy wygrawany do wpisu y Abtoratu
Jtmu Lipskiego w tydzie Regestrach Procuratorum Termini
Zatoby na Karcie Trzynastey Sedmdziesiąty Siodmy
bedącym dekretu Expry wywodzącego z ktorego prodens Co
ndict Wygotowiem przytaczanym y Zatoby do tych Abtoratow nadsza
cie in Ogrom abundmino w dwoch dalszy mieszky tymiz Sro:
szami Prowizyi nadanej. Jako też ondu pro Kontrowersyach ab Utroq. wnoszonych Wczoraj Zabtu Dni Wsz Zll.
do Vi: Praw Wsz Zll. w Kazdey Sprawie dwie Jnquizycye pro
wadzących Procuratorum Jnquisitorum man:
tuie Stron Sumpsit Figore Zatob Stron Expedi im an
cenando pro Eodem Actu do Karty Jtmu Lipskiego
Wsana Adriana Rosickiego Pisarza Ziemskiego Lidzkiego
do Karty przez Jtmu Sasulickiego Wsana Albrandowicza
Kadzeckiego Kommissarza Prowizyi Zgodnej od Stron po
danych y Abrzystawionych dekernendum. Ktorey do
Wsz Jtmu Panow Urzędnikow za wypisowaniem Sie:
bie rzeczonych Kartow dwunastu ad Loca Actuj Jnquisi:
tionis Competentia Jndicij Jnnowacionis Zjazdow
y Jurramentow w Kremdub dosych Kleinjowskich y przyszłych
dzyrawanych Corrupcyach Corruptionum ac Decretis Juxta
Constitutionem Statutum Regni Zjazdu Sedmdziesiąt dwudziesto
go Sądowego wybranych wyżadkowszy dochowa
nie wszystkim wedny Zatob Stron wymienionych y Pan
kow Jnterpretatorum akcentibus pendentych rzeczy
wanie ad Jnquizycya ad biorąc Zeznania od Lu
dzi Wiarogodnych Skarbowego Stanu Jako Rectore a
Kreatego Corpetali premisso Jurramento Expedyowac, a
Expedyowawszy, Rekturum Jnquisitionis Sigillis bene mu
nitum na Brzegach Kadzeczy Nowogrodzkich Zabtw Dni
Wsz Zll. w Roku Tysiącznym Sedmdziesiąt Szesdzie:
siąt Wtorym Sądzie przyszłym Dyaryusz Sedmdziesiąt Szesdzie:
siąt Wtorym Sądzie przyszłym do Kancellaryi Try
bunalskiey, tranzpurtowac lub odesłac tenore huius tu
pat Expeditum vero Jnquisitionis Actorum azeby Kar
tes Litigantes Kopie zeznan wszystkich adinicem od
dawszy, Rozprawe na Brzegach Kadzeczy Nowogrodzkich
Zabtw Dni Wsz Zll. przyszłey determinowiony. Adhaec vobis
wymienionemu ad praemissum Jnquisitionis Actorem Zatob y
Abtoratow do Rozprawy Utriq. Kartes permittimus. Acta
Jnquizycya azeby omnino Jnspatii Sedmdziesiąt Szesnastu
dub palmis Jrremissibilibus Contrarescentiis przez Strony
wygrowadzona aprzez Jtmu Wszystkich Etiam od Jnqui
sitorum Unius Kartes non Obstante Contumacia authoritate
Actoris ad palmis privatorum officiorum Expedyowana Kopia

vezendo

Considendo Ze zakaluwy Expedyowanych Inquizycya ziemie poratnen
ne dalszych Inquizycyi Ziemskich in Criminali negotio bez
Dyskrecyi Sędziow Sub pæna perpetuæ Infamiæ ma
dliszego Rozprawa przeciwko dzimus. Do ktorey Inquizy
cyi, jakby tez pozwu Inquizitorskiego do Rozprawy Criminalney
przy Sądzie Ziemskim Lubelskim W. X. Lib. Ruskim
Sądom Grodzkim Lipskim ab Omnibus Paulizow
Captivatibus Dyscyplinę obserwowaney do tego Crym
cyminalney Rozprawy Statutowym przez Jmć Pana Jana Wo
lickiego Woiewodę Podlaskiego Pana Franciszka Lipskiego Sta
rosty Lubartowskiego w Lublinie Zyiących Sędziow Assessorow
tym Dnia Dwudziestego Piątego Dnia Lutego Roku
mianowanego, Siedmnastym Roczym Jmć Pana Michała
Lipskiego do Criminalney Rozprawy od Instantiam Jmć
Paulizow ustanowionych. Gdyby zaś do tey Inquizycyi ne
dostawiwszy cum literis Citatoriis ad prabendum testimonia
admissi nie byli przez Sędziow Lipskich do Inquizycyi wypuszczeni
nie byli, tedy Rozprawa za Inquizycyą przez Ustawy Statu
towe, iuż Expedyowana dalszej nie determinowano
Pro Ultimo tego Aktu W. X. Lit. Commissarium Sędziow
tatum Jmć Panow Lipskich Referendarz Dobr Bajtk cum attenen
tijs w Powiecie Sokolskim Leżących do Dubiewic Jmć Pa
nów Paulizow Imperatorskim Dobrodziejstwa Ubezpieczonych
Pro Religione nie zważając tantisper Dnia dobrego Woli
wyższey Pozew Jmć Panow Lipskich ad Instantiam Jmć Pa
nów Paulizow Judicialiter Ferme Exigitur

1013.

Extract Kontraktowy ad Instantiam Jmć Pań
stwa na Jmć Adama Krasnowskiego.

219

Roku Tysiąc Siedmset Szesdziesiąt w Trzeciego
Miesiąca Sierpnia Dnia Czwartego Dnia

Przed Nami Sędziami na Rybach Jest wiadomo Acktem
z Woiewodztwa Ziem y Powiatow w Roku teraznieyszym
Tysiąc Siedmset Szesdziesiąt wtorym obranym Sę
z Rządzców in Carcerato Boraw Termini Lecia
Sądzenia naprzod przypadłe Sprawa Jmć Stanisławy
y Juliany z Ostrowskich Starościch Mathiaszowey
Adamowey Krasnowskiey Budowniczym Rybackim
tero Roku Siedmdziesiątego wtym teraznieyszym Tysiąc Siedm
set Szesdziesiąt wtorym Na Februarij Dwudziestego
Dnia na Radom Nasz zasiadszy y za Zakaz uroczy
razony Mieszczanina o Kontrawencyą Dekretowi Rybac
kiemu Actu Tysiąc Siedmset Szesdziesiątego
Pierwszego Roku Julij Siedmnastego Dnia pokazał
lest ex Instancia Zaffek Dekretowi Zobacz Jmć Pa
nią Doczesną niżey opisaną y Instancyą zwłaszcza Pa
ni Ostrowską Starościną Zwłaszcza Pokazał ex tum iuris
tisimo do Dekretu wyżey opisanego Dekretowi
mowanym Actis Citatis Patronami ex tum alijs Ju
dicatis Jrrotowanemu in omnibus Actu Tysiąc
Actow Sędziowskich Pisarz Grod Lub Ręką Swoią
Actora Regestrum gdy powyższa na Actach Ziem
nego Dekretowy Obwieszczenia y pozwu Jmć Pa